

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorok, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s posiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznamilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220 O pravništvo, na ktero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Založnice in posojilnice.

II.

V prejšnjem sestavku sem omenil, da je glavni razloček med branilnicami in akcijonarnimi bankami na eni strani, in med založnicami na drugi strani ta: da pri prvih neka odločena vložena svota, katera se mnogokrat po vlogah občinstva krepča, delovanje začenja, pri poslednjih še le vloge občinstva delovanje mogoče store.

Na to razliko začetnega delajočega kapitala mora se pri ustanavljanji denarnih zavodov ozir jemati. Ako je namen denarnega zavoda, da bi velikansk postal, svoj delokrog kako razširil in se razprostiral, potrebno je na vsak način, da se odločena primerna svota nabira, večja ali manjša glavnica, primerna delajočemu kapitalu, kot rezervni fond na stran devlje in hranuje, da se ž njim kaka mogočna izguba poravnati more in pri kaki nevarnosti delajoče glavnice takoj ne mora precej upotrebljevati. Neobhodno potrebno in pravilno je za ta rezervni fond skrbeti pri branilnicah in akcijonarnih bankah, ker sicer bi takoj občinstvo svoje zaupanje do takih zavodov izgubilo, ako bi pri prvi in vsaki, tudi priliki najmenši, tudi denar vložiteljev udeleževal se pri škodi družvenega podvzetja. Vsako škodo mora društveni rezervni fond, in v drugi vrsti društvena glavnica poravnati in na ta način se vložiteljem (interesentom) ni bati za njih vloge; denarnemu zavodu pa se tudi ni treba bati, da bi pri kaki žugajoči nevarnosti vsi vložitelji svoje vloge nazaj zahtevali, momentano izplačevanje nemogočno storili in zavod ob ves kredit spravili. — Garancija je tedaj upnikom denarnega zavoda tukaj odločena svota ustanoviteljev podvzetja in od dneva do dneva množeči se rezervni fond.

Precej drugačna je stvar pri založnicah. Tukaj niti neobhodno potrebno niti navadno ni, da bi se takoj kaka svota od strani ustanoviteljev odločila. Občinstvo in deležniki podvzetja nerazdelno večjidel za vloge dobro stojči in vloge občinstva še le delovanje denarnemu podvzetju mogočno store. Delovanje je večjidel samo lokalno, denar se le na kratek čas posojuje. Pri delovanji založnic prevladuje osebni kredit, pri branil-

nicah in njim enakih povzetjih pa realni kredit nasproti upnikom in deležnikom denarnega zavoda.

Sicer pa namen tega članka ni, in ne sme biti, suhoporno teorijo in razliko o načelih enega in drugačnega denarnega zavoda razkladati. Temuč hočemo praktično svetovati in razjasniti, kaj je potrebno brez zamude storiti, da se štedljivost ali varčnost budi, ter se slovenski narod materialno okrepe, in vsled tega tako hitro kakor mogoče ono stopinja politične zrelosti in vsestranske samostalnosti doseže, kakor jo česki ima.

Da do tega pridemo neobhodno je potrebno tako hitro kakor mogoče vsaj za vsak okraj, za vsako faro založnico ustanoviti; nalog teh založnic je: raztreseni kapital zbirati, z družiti in prosti narod, ktereemu se prilika da vsak teden tudi naj manjše vloge shraniti, od nje dobre obresti dobivati, k štedjenju ali varčnosti odgojevati.

Premoženje prostega delavca se bo vidom mnogo in denar, kteri se zdaj dostikrat lehkomejno po nepotrebi v loteriji ali v gostilnicah trati, bode postal naroden kapital.

Ta vloženi denar se v prvi vrsti obrne za posojilo drugim sročenjem ali farmanom, kteri so ravno v tem hipn, momentanno v sili ali zadregi si neko svoto izposoditi, budi si da kteri neče žito, vino ali les za prenizko ceno prodati, budi si, da je v sili in v nevarnosti, za dolžno svoto tožen biti in vsled tega morebiti še enkrat toliko tožbenih stroškov plačevati, kakor dolg znese. Ker je kapital že nakopičen, sročen med seboj eden drugega osebno, in potem kako njih materialno stanje stoji, pozna. Tako dobi kmet denar takoj brez dosti pisarenja in brez velikih stroškov, kar pri branilnicah ni navadno in je vsled tega hitra pomoč ob pravem času dvojna pomoč. Zatega delj pa tudi vsak rajši neke goldinarje več od 100 gld. obresti plačuje, ker mu ni treba vsled plačevanja stroškov pri odvetniku ali biležniku neizmerno zvišene obresti indirektno plačevati, ali pa od tujev jako dragi denar na posodo jemati.

Okraj postane neodvisen od posameznih tujih bogatinov, budi ljudstvo s tem, da boljše obresti plačuje nego branilnice, še k večji varčnosti, končno ostane kot dobiček posojilnic ti večji

vplačani obresti lastnika ljudstva in vsakega posameznega okraja, ter se kot dividenda med deležnike razdeljuje.

Posojilnica vsake fare bi bila vrečina ali vir, iz ktere majhne svote izvirajo, se kot materialni potoki nabirajo, med seboj v veliko reko, v banko z družijo, tedaj pri eni posojilnici preveč nakopičen kapital glavni narodni banki na razpolaganje dajo in sledna spet svoj njej izročeni denar drugi posojilnici zaupa, ki ta trenutek podpore potrebuje, da željam in potrebam vsakega okraja po svoji previdnosti ustreže. To glavno denarno središče se lehko tudi v posamezna narodna večja podvzetja spušča. Na kak način to vse ustanoviti in izvesti, ali v ta namen za založnice in posojilnice delati, kakor za glavno banko, posebne narodne zavode, kder je le zavod sam za se deležnik dobička ali na drugi način, da je vsak posamezni tudi s svojim najmenšim kapitalom primerno interesiran in tedaj deležnik splošnega dobička — to nameravam prihodnjič kratko razjasniti.

Domače in slovanske novosti.

-- Goriški Slovenci so imeli volitve za kupčijsko zbornico. Iztekle so neugoduo za narodno reč. Gospoda dr. Lavrič in dr. Tonkli sta v vsak kraj pisala rodoljubom in jim razložila važnost teh volitev in formalnosti, katere pri njej postava terja, pa mlačnost narodnjakov je bila tolika, da je namesto 122 narodnih glasov pri volitvi bilo oddanih samo 57. Da bi bili narodnjaki dosegli v kupčijski zbornici večino, dobljena bi bila tudi večina v deželnem zboru goriškem po onih dveh poslancih, katera kupčijska zbornica voli. Tako pa narodnjaki, razen duhovščine, niso smatrali truda vredno agitacijo za narodne kandidate pri volitvi v kupčijsko zbornico in vzeta nam je tako tudi večina v deželnem zboru. Greh je storjen, gre se poboljšati. „Soča“ (društvo in časopis) bode v zvezi z delavnimi in razumnimi narodnjaki, tako upamo, do prihodnje volitve stvar na bolje spravila in tudi poskrkela, da se vsi, kateri od postave terjan davek plačujejo, med volilec vpšejo.

— Ker nemškatarsko glasilo v Ljubljani

Listek.

Slovensko slovstvo.

I.

„J. Pajka izbrani spisi. Prvi zvezek. Politični, narodno-gospodarstveni, naučni spisi. Vredil in izdal Janko Pajk. V Mariboru. Založil izdatelj. Natisnoli Fr. Skaza in tovariši. 1872. Na prodajo: pri Lercherji v Ljubljani in Novak-u malem, in pri založniku v Mariboru v velikem.“

To je ves naslov 13 pol obsežne v veliki osmini tiskane lične knjige, iz ktere smo zadnjí za pokus prinesli en sestavek: o prezgodaj umrlem slovenskem pesniku S. Jenku. Že iz onega pokusa so č. bralec razvideli, da je ta knjiga vredna, da najde v vsaki zasobni slovenski knjižnici mesto. Razen obširnega predgovora obsegata knjiga 34 člankov gore omenjenega zapopadka, kteri so bili ali na raznih krajeh že tiskani ali se v tej zbirki na prvo objavljajo.

Izmed političnih spisov je večina bila natisnena v „Slovenskem Narodu.“ Dasi ravno jih je rodila prilika dnevnih političnih dogodajev, vendar

se z zanimanjem čitajo. Veje iz njih zdrav mlajhen duh, kakor ga nam treba, ako nam je narod in njegovo mladino k politični delavnosti odgojiti. In k takemu političnemu izobraženju bodo tudi ti spisi svoje pripomogli.

Isto zdravost in isto smer vidimo pri narodno-gospodarstvenih spisih, ktem g. Pajk kot motto predstavlja velemoder Stuart Millov izrek: „Mnogoteri narod je menda po svobodi dospel k blagostanju, mnogoteri zopet po blagostanju k svobodi; a svoboda vsakega je samo dotle trpela, dokler jo je sprevajala hravnost, ktera se brez blagostanja ne da ni misliti.“ V tem smislu so pisani članki „srednji stališ“, „o založnah“, „Mill o štedjenji“, — ktere naj bi vsak narodnjak, ki hoče in more delati za narod, ne samo čital, nego prestudiral. Spisom in kritikam o slovenski „Matici“ želimo da bi vspeh imeli, ker le po tem se bode ta naše velevažni narodni zavod preodil, ako se načela tu nasvetovana in zagovarjana po slov. inteligenciji oživovljajo.

„Spisi naučnega sodržanja“ so razen dveh

vsi literarni. Izmed teh bi bili nekteri starejši pač lehko iz te zbirke izostali, ker bi jih bil pisatelj, ko bi se bil danes iznova dela lotil, gotovo temeljiteje pisal, (na pr. „stihotvorstvo narodnih pesni“), vendar že Lessing pravi, da sme vsak pisatelj zadovoljen biti, ako je tretjina njegovih reči dobra. Torej kader veliki bratje po svetu ido, sme oče tudi kakega malega z njimi vred pustiti. — Göthe-jev izrek: „wer vieles bringt, wird manchem etwas bringen“ velja tudi o Pajkovi knjigi, kjer želimo da kmala naslednico (II. zvezek) dobi, in da pot najde po vsem izobraženem slovenstvu.

II.

„Dijak v luni. Satirična noveleta. Spisal H. G. V Zagrebu, natisnil Dragutin Albrecht. 1871.“

To je knjižica 103 strani debela, ali ne moremo si človeka misliti s popolnoma razvitimi možgani, ki bi to stvar bral pa ne klical branjevea, siropredajalec ali kogar-koli naj predstavlja državne pravdnika in konfiscira za poljubno porabo to tiskovino.

Da, konfiscirati bi se morala ta knjiga, ker je

našo kratko novost, da so zagrebški Slovenci dr. Razlagu zaupnico poslali, nesramno v svoj nemškarski prilog skvarja, prinašamo besede te nam od našega rednega zagrebškega dopisnika poslane adresi, ki varuje pač odločnost in poštenost v vseslovenski (nepartikularni) politiki, ne pa „pravice“ nemških doktorjev. Govori tako-le: „Blagorodni gospod doktor! Dasiravno živimo izven mej slovenske naše domovine, dasiravno smo državljanški ločeni od svojega naroda, in dasiravno je Hrvatska postala naša druga domovina; vendar se ne moremo obraniti tistega nagona, ki nas sili da tudi od tod pozornim okom spremljavamo politično razvijanje slovenskega svojega naroda. Naša srca so še zmerom slovenska! — Nikdar se nismo odtezali v prospeh slovenske svete stvari i na literarnem i na materialnem polji po svojej celej mogočnosti pripomoči. Mi to s ponosom naglašujemo. — Vse to nas opraviči, da smemo tudi mi svoj sod o slovenskej politiki izreči. Že v prejšnjih časih smo enkrat v nekej posebnej začeli svoj glas prvakom slovenskega naroda v obliki skromnega nasveta objavili. Naš nasvet se tačas ni v poštev vzel. Poznejši dogodjaji so pa popolnem opravičili naše svarilo. Mi se radujemo, že vidimo slovenski narod na celej liniji korak po korak napredovati; mi žalujemo, že vidimo to ali ono betvo v napredovanji pešati; togoj nas navdaja, že brojimo veliki broj narodnih odpadnikov, sveta jeza nam žile napenja, že gledamo zavratna dejanja narodnih nasprotnikov, naj bolj nam pa srce krvavi, ako vidimo, da neka slovenska politična stranka iz narodne politike monopol dela. Slovensko politiko v dosegu svojih koristi zlorabiti, to je neprizanesljivo, to je pregreba, to je zločin na zaupanji naroda. Javno mnenje stori samo svojo dolžnost, že taka dejanja na sramotni oder postavi, ter s svojim ostrakizmom proganja! Gospod doktor! mi smo Vaše politično delovanje kot bivšega glavarja slavne kranjske vojvodine, kot deželnega odbornika, kot narodnega zastopnika, kot slovenskega pisatelja in kot zasebnega moža zmerom kot takšno spoznali, ki je dosledno in odločno v vseh okolnostih na dušno in gmotno korist celega slovenskega naroda namerjeno. Mi smo Vaše javno delovanje spoznali kot utemeljeno na političnem poštenji, na državljanškej kreposti in na splošnej mravnosti. Vaše domorodstvo gospod doktor! še ni nikoli nobeden osumničil, Vaše zasluge za slovenski narod še nikoli nobeden nekal. Oboje Vam celi slovenski narod hvaležno prisojuje in priznava. Zlasti pa mi odobravamo, gospod doktor! Vaše odvažno postopanje nasproti nakanam politikarjev „kranjskega domaćinstva.“ Načela in razlogi Vašega postopanja, razvita v Vašej izjavi v 151 št. „Slov. Naroda“ lanjskega leta so skoz etična, skoz humanistična in skoz pravična. Proti njim kamen vzdigniti, bi se reklo človeštву v obraz biti. Dozvoljite nam gospod doktor! da upotre-

bimo to priložnost v izjavo našega priznanja in našega neomajljivega zaupanja do Vas! — Mi smo si zvesti, da s to svojo izjavo ne izrekamo samo svoje osebno prepričanje, ampak tudi prepričanje večine slovenskega naroda zlasti pak večine slovenske narodne inteligencije. Mi sodimo, da se bo tisto zaupanje, ki ga je slovenski narod od Vašega prvega nastopa v javnost po vse do danes Vam skazoval, v prihodnje še bolj utrdilo in tudi v tiste kroge razširilo, ki so do sedaj še nezaupno gledali politično delovanje slovenskega naroda. — Izrazujoč svoje neomejeno poštovanje, čestimo se, Vam gospod doktor! pričujoče pismo poslati v dokaz naše vdanosti in naših simpatij! V Zagrebu dne 20. januarja 1872.

— Adresa, ktero so odlični štajerski Slovenci izročili dr. Vošnjaku, pred odhodom v Ljubljano, glasi se: „Velečastiti gospod! Jako se nam toži slišati, da odhajate, velečastiti gospod, ki ste naših pravic tako pogumen in zgovoren branitelj, iz našega ožjega kroga v belo Ljubljano. Naj Vam o tej priliki z nova izrečemo svoje polno zaupanje v Vaše politično delovanje in Vam iskreno priznavamo Vaše neprimerne zasluge za naš narod slovenski, ki ga po zborih in taborih neutrudljivo budite k narodni samosvesti in mu v zastopih branite politične in narodne pravice. Dasi čutimo, kako bomo Vašo neposredno delavnost v našem ožjem krogu na Štirske milo pogrešali, nas vendar navdaja sladko upanje, da Vaša rodoljubna delavnost za nas ne bode preminola, ampak v složni družbi vseh najodličnejših voditeljev narodnih tem izdatnejše koristila, čim bliži je čas, da postane bela Ljubljane dušno in politično središče vseh Slovencev, glavno mesto zedinjene Slovenije. K temu občutku Vas, velečastiti gospod, spremija no pri Vašem odhodu in Vam želimo junaško zdravje in ves blagoslov božji.“

— Jugoslovansko vseučilišče je kakor znano že ustanovljeno, to se ve samo na papirji in v teoriji. Po milostivem kralji hrvatskem in našim kralji ilijskem ima tudi ime — Franc-Josipovo vseučilišče. Hrvatje ga žele močno, videč kako je treba v kulturno od monarhije zanemarjene južne zemlje više znanosti in vede. In tudi mi Slovenci, (ali kakor Starčevičjaneem, že jih veseli, radi ustrezemo, ako nas hote in mogo anektirati: mi „planinski Hrvati“) bi se tudi veselili podignenja tega višjega jugoslovanskega zavoda, ker ne more brez vpljiva tudi za nas biti, da si smo po dualizmu politično ločeni. Ali Pešta in Beč skrbita lepo, da slovanska drevesa ne rasto v nebo. Jugoslovansko vseučilišče se odgaja „ad calendaras magjaricas.“ Kakor „Obzor“ piše, osnova tega učilišča, ki bi se bila imela saboru predložiti, ni dobila privoljenja.

— O stanji poljskih državnih poslancev prinaša česki „Pokrok“ pismo iz peresa poljskega federalista, kateremu društveno predstavljenje pristop v dobro podučene kroge mogoč dela,

sledeče: Poljaki v državnem zboru so brez krmila in brez krmilnika. Smolka je zarad njegovo osebo se tikajočih dogodkov autoritetu izgubil, Grocholski ni državnik in tako je poljska delegacija v državnem zboru brez voditelja. Na površje sili v tem stanji Klaczko in se sladka Andrassy-u, pozabivši minolost. Andrassy mu obeta diplomatsko mesto in za tako plačilo je Klaczko brž pri rokah. Klaczko pa ima odločilen upliv pri grofu Wodzickem, Wodzicki pa isto pri Zyblikiewiczu in tako so Poljaki v državnem zboru v rokah popolnem nesposobnega moža. Da Nemci terjatev poljskih dovolili ne bodo, to je, pravi „Pokrok“ dopisnik, tudi Poljakom v državnem zboru jasno. Andrassy se Poljakom priljuje samo, da bi imel v njih orožje proti Rusiji; pričakovati se pa od Andrassy-a nič ne sme, ker bi mu tudi njegov prijatel Bismarck ne dovolil, dati Galicijanom autonomijo. To bi vznemirilo Poznance in razjezilo Gorčakova. Nasprotovanje Rusije proti galiski autonomiji se da odpraviti samo s tem, da se da vsem avstrijskim Slovancum enaka mera autonomije.“

Dopisi.

Iz Ljubljane. 8. februar. [Izv. dop.] Iz ust do ust gre govorica, da je za deželnega predsednika kranjske dežele imenovan g. dr. Suppan. Torej dobimo, kakor kazinarji sami pravijo, tretjega „Gfrett-Bruder-ja“ na čelo dežele (priča in drugi „Gfrett-Bruder“ sta po trminologiji kazinarjev naš mestni župan in deželni glavar). Akoravno pa vse mesto to trdi, se nam vendar neverjetno zdi, da bi vlada naši deželi, ktera je skoro iklučivo slovenska in ktera je tudi pri vseh volitvah to svojo slovensko zavednost sijajno dokazovala, za polit. predsednika dala moža, ki slovi kot eden najzajgrinjših sovražnikov slovenstva. Pa naj si bo da vlada misli nalašč tako brezobjeno v lice udarjati slovenskemu narodu, mora vsaj pri oddaji tega najvažnejšega mesta v deželi gledati na sposobnost v političnem uradovanju. No g. dr. Suppan nima nobenę vednost, kar se tiče administracije. Da dr. Suppan tega sam od sebe ne prizna, temu se ni čuditi, kajti po tej službi ta mož že dolgo hrepeni in koledoval je še te dni na Dunaji pri vseh ministrih. Mož dobro računi, če njegovo vladanje le par mesecev traja, mu vendar ostane pokojnina od 2000 gold. na leto, ktero si bo, kakor Wurzbach svojih 15 službenih let, gotovo pogodil. Torej se ni dr. Suppan-u, le vladi bi se morali čuditi, ko bi si res izvolila tacega nesposobnega zastopnika. Nam Slovencem je sicer malo na tem ležeče, ali je predsednik Wurzbach ali Suppan, oba sta ustavoverna od nog do glave; zato se nam cela ta spremembra prav nepotrebna zdi, ker ne bi imela drugih nasledkov, kakor da bi državna kasa eno pokojnino več imela izpla-

prenevarna — sicer ne za državo, a pač za vse slave in nezrele pisatelje, kajti vsi, ki bodo to čobodo brali, videli bodo, da kaj boljšega in menj bedastega mogo gotovo spisati in naša literatura se preplavi s samo nesladno dušno pašo. Kdor se hoče, kakor Swift, iz nič vrednega učiti kaj je dobro, ta bi s to knjigo pač našel pravo zakladišče modrosti.

Pisec te „novelete“ (sveta estetika odpusti mu!) opisuje društva, v katerih ni bil nikdar; in one, v katerih je bil, (tam po žlindri dijaških pismrđi) opisovaje, niti pojma nema o karakterizirani, o poetični resničnosti itd. In od kod bi to imel? Učil se menda ni nikdar drugega nego kar se je iz straha pred „cvajerjem“, (kteri mu go tovo še zdaj grozi), kajti tendencija njegove „satire“ se obrača proti šolam, proti učenju, proti klasikom! In to tako robato, tako surovo, da se ne čuditi ne moremo, kako more človek, ki se je slovenske slovnice, akoprem ne dovolj, vsaj nekaj naučil, ter je torej nekoliko izobražen, tako brez vsega olikanega okusa biti.

Stvar je sicer vse kritike nevredna; ako smo toliko omenili o njej, zgodilo se je, ker obžalujemo, da se je te „knjige“ mnogo razhavziralo med učenčo se mladino, kteri se tako, ako takega mačka v žaklji kupi, po eni strani veselje do slovenske knjige jemlje, po drugi pa zdravi okus kvari.

III.

Brtje. Zbirka različnih pesmi. Zložila in založila L. Haderlap in Iv. Hribar. Maribor 1871. Natisnil Fr. Skaza in drugi.

Prav majhena je knjižica, ktera se nam s tem naslovom prezentira, majhena in skromna, kakor tudi je v resnici.

Res je, da v denašnjem veku hudi političnih borb poezija nema nadelanih potov, res je, da kakor nam te borbe mnogo talentov absorbirajo, tako se tudi zanimanje obrača od tih, domača kota in samoto ljubeče poezije. Vendar ima ta nesmrtna devica vedno svoje čestilce, ki jej tudi v takem času verni ostanejo, — ako se prikazuje v svoji pravi podobi.

Ali, potem ko imamo po notranji ceni in po vnanji obliki izvrstne Preširnove, Stritarjeve, Levstikove, Jenkove pesmi, morajo v senci ostati nedovršeni, prezgodaj ugoden verzi, kakor nam jih pričujoča knjiga ponuja.

G. Haderlap ima brez dvombe mnogo talenta. Nektere njegovi pesmi, ali nekteri oddelki, bi smeli stati tudi v zbirki naših boljših pesnikov, na pr. „moja nevesta“ na 17. strani. Vidi se H. da je z razumljenjem in koristjo bral narodne pesmi. Ali vendar njegova oblika ni čista; mnogim pesmam se vidi nagla narejenost, mnogim manjka vsa notranja vrednost. Ako se H. ni nehal učiti, ako se bode odvadil lehkomiselnosti v delu in se še resno poprijel študij veličih izglednih del kulturnih narodov, — sme naša literature od njega še kaj tehtnega pričakovati.

G. Iv. Hribar pa naj nič več verzov ne greši. Vse to kar nam iz sebe podaje, kar ni posneman, ni poezija, je igrača. Literarno polje je široko, naj si izbere drug okrog, kjer bode delal za naš narodni razvitek zares s koristjo.

čati. Volitve za tretjino udov mestnega odbora bodo sredi meseca marca. Ali se narodna stranka udeleži pri tej volitvi, bo odločeval zbor mestnih volilcev, kterebo sklicala „Slovenija.“

Iz Zagreba. 8. feb. [Izvir. dop.] Pešanska pomiritvena dogovarjanja med vodjami naše narodne stranke in ogersko vlado tedaj vendar niso celo brezvzpešna ostala! Lonyay in tudi ministerski svet porazumeli so se po polnem z našimi vodjami. Deakov klub pa, ki prav za prav denes na Ogerskem vlada, je našel dlako v jajci in celi sporazumek od našega prihodnjega sabora odvisen naredil. Dosežen vzpeh je tedaj iluzoričen. Odločba leži tedaj vsa samo in zgoljno v izidu saborskih volitev, razpis katerih se vsak dan pričakuje. Ogerska vlada bode še enkrat poskusila, ne bi li mogla kako tako svojej t. j. magjaronskej stranki večno v našem saboru pridobiti. Če je to pod Rauchom mogoče bilo — tako ugi-bajo brž ko ne v Pešti — zakaj ne bi to tudi pod Bedekovičem, ali pod še bolj „energičen“ Laci Pejačevičem mogoče bilo! — A jok valja! pravi Bošnjak, če kaj zanekati hoče. — Naši magjaroni sami uvidevajo in tudi priznavajo, da so preslabi za nadaljnje rokovodenje vladnega krmila, in to je, zavoljo česa se boje nove borbe in novega predvidenega in neizogibnega poraza. Neden ne da rad na svojem živem telesu eksperimente delati, tudi naši magjaroni ne, kajti tudi oni so eksperimentov že do grla siti. „Obzor“ je te dni enkrat pisal, da so vsi oni volilni okraji sigurni, ki so pri zadnjih volitvah narodnjake volili, brž ko ne se bode dal tudi še kak magjarski volilni okraj predobiti. Ogerska vlada bode ostrmela, ko bode pri prihodnjih volitvah videla, kako malo pravih in poštenih privržencev ima na Hrvatskem in Slavonskem. Vse frakcije narodne stranke se bodo pri prihodnjih volitvah bliže druga k drugoj stisnile. Naj Magjari ne računijo na neslogo med mlado — in staro — Hrvati: nasproti zunanjemu sovražniku smo vsi pod eno zastavo zedinjeni. Tudi naši magjaroni si pridavajo epiteton „narodne“ stranke, in marsikteri izmed njih bode pri prihodnjih volitvah gotovo za narodnega kandidata glasoval. Uradništvo, ki je bilo zlasti po večih mestih poprej precej zanesljiv vladin faktor na volišči, je denes za vlado zelo omahljivo. Vsak se raje obrača proti vzhajajočemu nego proti zahajajočemu solncu, in vzhajajoče solnce je pri nas narodna stranka. Pri prihodnjih volitvah bodo uradniki še odločene za narodne kandidate glasovali, nego so pri lanjskih volitvah. Narodna stranka pričakuje mirno in zaupno volitve, vladna ali magjarska stranka pa vsa druge, ko da bi jo grôznica tresla. Mi sicer še ne vemo kolik bo vladin pritisek, vladino strahovanje, vladino grozenje, vladina obećivanja, vladine laži, vladino obrekovanje, kovarenje in natolevanje, koliko bo vladino miljenje, in kar je še več volilnih sredstev, kajti o vsem tem se baje denes v Pešti posvetujejo: to pa moremo naprej reči, da je magjarskej večini v našem saboru za zmerom odzvonilo! Nove volitve in nova narodnjaška zmaga bo naše stanje utrdila, struna javnega mnjenja se bo bolj napela, in naše terjatve se bodo naravno temu prilagodile, bodo večje nego so do sedaj bile, in Magjari bodo naše pomirenje pozneje dražje plačati morali, nego bi ga bili sedaj plati. Oni bodo na izgubi, mi na dobičku. — Sicer pa bodo od teh mal bolj solidarno s slovansko opozicijo ta in onkraj Litave postopali, nego smo žali bog do sedaj postopali. Vsako poedino slovansko pleme habsburške monarhije pogajalo se že samotežno za svoje pravice, pa samotež do sedaj še ni nobeno svoje namene doseglo: ne Poljaki, ne Čehi, ne Slovenci, pa tudi ne mi Hrvati in Srbi.

Svatoplue! mi smo še zmerom tvoji nesložni sinovi. Čas je, da enkrat svoje sile v eno nepremljivo butaro zedinimo, če sicer hočemo, da nas posamezne tujec ne bo več šibal. Naj bi Čehi na severu, Hrvati po na jugu vodstvo habsburških Slovanov prevzeli.

Iz Pulja. 6. februarja. [Izv. dop.] Tukajšnji rokodelci, kateri so večjidel sami Slovani, so pred dvema letoma društvo ustanovili in sicer s tem namenom, pripraviti si za potrebo varno pribegališče, za bolezni potrebno pomoč priskrbeti ter vzajemno občno blagostanje povzdigovati. Pri ustanovitvi tega ljudomilega društva se je mnogo mestjanov in tudi nekoliko pomorskih častnikov in uradnikov za častne družnike ponudilo, katere so ti rokodelci z veseljem sprejeli in jih za vodje društva izvolili ter se prostovoljno njihovem vodstvu podvrgli. Za predsednika se jim je pri tej priložnosti nek lahonski pravnik usilil, ker je videl, da je tukaj za njegove zapletke pripravno področje, kjer si najlaže glasovitosti pridobi; in ta italijanski bastard je smrtni sovražnik in straten zatiralec slovanskega roda in je tedaj laški jezik za uradne opravke vpeljal, katerega polovica družnikov prav ne razume, ter celo drnštvo svojevoljno potaljančil. In začela se je razprtija med soudi in upodobile so se različne stranke v društvu, vsled katerih so se pomorski častni soudje društvu odpovedali in se mu za vselej poslovili ter ga vodstvu lahonske vladuželnosti prepustili. — Od tega časa je to društvo tabor lahonskih lenuhov in borišče sovražno si nasproti stoječih mestjanov, ki se ondi na stroške revnih rokodelcev prepričajo; in ker je društvenemu zdravniku jako dobra plača iz društvene denarnice odmenjena, se vsi za njem potegujejo in eden drugega izpodriva ter neizvedene družvenike vsaki na svojo stran dobiti si prizadevajo; tudi nek samostanski begun in popačen pop se je vrnil v to društvo, in izdaja na stroške tega društva italijanski časopis, v katerem pravno slamo mlati, neslanarije prežvekuje in naše mornarstvo psuje. In tako je sopet to neumno ljudstvu pod oblast oholih Lahonov prišlo in zdihuje sedaj milo v trdem jarmu tujega samosilstva, ker nije bilo toliko pametno, da bi iz sredine društva si predsednika zvolilo, kateri ga nebi kot slepo orodje za svoj namen krovabil, nego bi gledal slovanskemu življu sposredki tega društva pomagati.

Politični razgled.

— Na Dunaji stvari vise pri starem. Zadnji nam došli ustavoverni listi poročajo, da bode 9. t. m. minister Lester predložil postavo o „direktih volitvah za silo.“ Predno nemajo te postave, ne morejo ni ustavoverci niti ministri spati iz straha pred federalizmom, videči, da se vsak dan lehkri pripeti, da jih ne bode več v rajhsratu dovolj za sklepanje. — Če je istim listom verjeti pogodili so do nekoliko tudi že s Poljaki v področju. Te dni pridejo „koncesije“ ktere menijo ustavoverci Poljakom dati na svitlo. Mislijo jim le-te dovoliti samo še le potem ko bode galiski zbor sklenil in svoj volilni red spremenil, torej garancijo dal da mogo Nemci kakor jim dragi druge Slovane zatirati.

Pisma o kazenski preiskavi proti enemu opozicionalnemu listu v Pragi so bila ukrašena praski deželnim sodniji. Ustavoverni listi se za to strašno jezé, česki pa jih zasmehujejo.

Angleški parlament je 6. t. m. kraljica s prestolnim govorom odprla. V začetku govora izreka kraljica hvalo bogu za ozdravljenje prestolnega naslednika, potem pravi, da so razmere Anglike z drugimi državami „najbolje.“ „Razsodniki, kateri imajo soditi o mirnem končanju terjatev znanih pod imenom „Alabamskih“, so se zbrali v Genevi. Vsaka stranka je razsodnikom svoje pravne razmere razložila. V pravem slučaju, katerega so zedinjene države razložile, so pa zapadene take terjatve, ki ne spadajo v področje razsodnikov, zato sem ukazala, naj se o tem zedinjenim državam prijateljsko razjasnilo napravi.“ Dalje pravi kraljica, da se v Irlandiji in po veliki Britaniji število zločinov zmanjšuje, da je finančno stanje države ugodno in koncem priporoča kraljica parlamentu neutrudljivo delavnost. Precej v prvi seji angleškega parlamenta je

spregovoril ministerski predsednik Gladstone in (tudi v prestolnem govoru omenjeno) razmerje s Francosko tako raztolmačil, da si je Francoska pridržala pravico vsako uro trgovinsko zvezo z Anglico pretrgati. (Kader se to zgodi ima Angleška veliko škodo.) O alabamskem vprašanju pak je Gladstone reklo, da se ima v Genevi samo to določiti, je li Angleška pregrešila se proti mednarodnim dolžnostim. „Mi mislimo, da ne — reklo je. Nič bi ne bilo tako poniževalno nego ponujati brutto-plačilo za težave, o katerih že leta in leta trdim, da jim nismo krivi.“ — S tem govorom, v katerem poudarjajo Angleži na svoj narodni ponos in zanekajo dolžnost plačati indirektne škode, ktere je onim pri Angležih orožena ladija Alabama prizadela, — postaje angleško-ameriško vprašanje kako resno narave, in celo nemogoče ni, da se vuame borba med temen državama, ki bode vsaki neizmerno več denarno škodovala nego iznese svota, za ktero se pulite.

Razne stvari.

* (Poziv.) Obširno v okrajih Postojna, Kocevje, Krško, Litija, Logatec v Planini, Novomesto in Črnomelj storjeno poizvedovanje kaže, da v imenovanih okrajih vsled slabe žetve lanskega leta in drugih elementarnih dogodkov pomanjkanje potrebnega živeža vedno bolj čutljivo postaja in da se ima popolno zmanjkanje semenskih obrodkov pričakovati. Ker se prebivalci imenovanih okrajev zaradi svoje ubožnosti in ne imajoči drugačnih zasluzkov brez tuje pomoči največji stiski bližajo, priporočam te siromake ljubezni polni darežljivosti blagosršnih prebivalcev kranjske dežele in se obračam na njih v vsakem času pokazano požrtovalno človekoljubnost s priznanjapolno prošnjo, naj silo trpečim bratom z milimi darovi v denarjih in živežu pomagajo, da se jim težavno položje kolikor mogoče zlajša in se nastopu še večje sile ob času v okom pride.

Mili darovi se lahko neposredno oddajo pri c. k. deželnem predsedništvu ali v mestu Ljubljani pri mestnem magistratu in pri uredništvu časopisa „Laibacher Zeitung“, po deželi pa pri c. k. okrajnih glavarstvih in povsod pri čestitem farnem duhovstvu.

V Ljubljani, 27. januarja 1872.

C. k. deželni predsednik v vojvodstvu Kranjskem;

Carl Wurzbach v. Tannenberg.

Iz uradnega lista kranjskega smo posneli spredaj stojče vrste. V pristavku zedinjamo svojo besedo z ono cesarskega namestnika in prosimo vse premožne rodoljube, naj pomagajo ubogemu ljudstvu. Narodna društva naj napravljajo veselice in čisti donesek prepričajo stradajočim rojakom, podvzetniki naj jim dajejo kolikor mogoče zaslужka, bogatini naj sežejo v žep in celijo rane, sploh naj nikdo ne zaostane darovati svojega prineska na oltarju ljudskega blagra. Pomagajmo ljudstvu v materialni stiski, s tem si ga bodo pridobili za višje politične namene bolj ko z vsemi še tako navdušujučimi govorji, pismi in veselicami. — Naša administracija bode darove rada sprejemala, v listu kvitirala in precej na dotično mesto odposlala.

* (Matični knjigi za 1871. l.) in sicer: Schoedler III. snopič (mineralogija in geognozija) in „Letopis“ s poročilom o odborovem delovanju in imenikom Matičnih udov — ste v tisku dovršeni. Vežete se in že sproti razpošljate. — Slov. Atlanta III. snopič (Afrika, Avstralija in evropska Rusija), ki izide na račun 1871. l., kmalu se dovrši ter meseca marca t. l. razpošljje s Pokornijevima knjigama „Živalstvo in rastlinstvo“, ki se s podobami za 1872. l. kaj naglo tiskate v Pragi zato, ker mnogoštevilnih podob Matica ni mogla v Ljubljano na posodo dobiti.

(Nov.) * (Deželni odbor kranjski) je na dopis c. kr. deželne vlade, da 4. in 14. oktobra 1871. leta od kranjskega deželnega zbora sklenjeni postavi o uravnavi doneskov od zapuščin k normalnemu šolskemu zakladu in zastran urav-

nanja plačo učiteljev zadevajočih pravnih razmér učiteljstva javnih ljudskih šol niste potrjeni, sklenil, obrniti se na deželno vlado, da bi se mu naznani razlogi, zakaj da se po štajerski postavi osnovana postava o uravnavi doneskov od zapuščin k kranjskemu normalnemu šolskemu zakladu ni potrdila, sicer prihodnji deželni zbor nima vodila, kako bi se ravnal v tej zadevi.

(„Nov.“)

* (Veselica v veliki Nedelji) 7. februar v Petkovi gostilnici je bila, kakor se nam piše, zanimiva, posebno ker je prišlo več odličnih udov iz ptujske čitalnice, katerim izrekamo srčno zahvalo! Vršila se je zabavna tombola na šolsko korist, čisti znesek po odbitih stroških je 30 gld. — Lepa hvala vsem prijatejšem šole.

* (Ostrupljen ženin.) V Slovenjem Gradeu se je hotel te dni krojač Cvenk poročiti dati. Vse je bilo pripravljeno za v cerkev, pa ženina začne naenkrat strašno gristi, tako da ni mogel iti k poroki. Drugi dan ob 11. dopoldne je umrl. Ker je sum, da mu je nekdo zavdal, je sodnija preiskavo pričela.

* (Premogove jame v Hrastniku) so prišle v last nemškega zavoda „Oesterreichische Vereinsbank.“ Tako se maste nasprotniki našega naroda z zakladi naše zemlje. Našli so v Hrastniku tudi pred kratkim bogato novo lego premogovo.

* (Punt proti pivovarjem) v Gradci, o katerem smo v zadnjem listu poročali, se je na prav obžalovanja vreden surov način razširil. Velika množica je napadla fabrike za pivo, pobila šipe in spravila tudi življenje pivovarniških lastnikov v nevarnost. Vojaki in civilni varhi javne varnosti so morali pomagati in bil je eden nemirnikov umorjen in mnogo ranjenih. 17 so jih do sedaj zapri.

* (Samonor.) Na pašniku in borštu imenovanem Ženče bonejske pri Solkanu na Goriškem bilo je dne 29. p. m. popoldne najdeno truplo neznanega mladeniča, kateri se je sam umoril. Mladenič je mogel biti star kakih 18 do 19 let in je bil lepo po gosposko oblečen z rokavicami

na rokah; ustrelil se je v desno sence z samokresom. Imel je pri sebi poleg srebrne ure z zlato verižico tudi 19 gld. v bankovcih in še nekaj drobiša. Pravice ali kakih drugih stvari ni imel. Čeravno je bil dne 31. pret. meseca zvečer na ogled postavljen in je obilo ljudstva iz Gorice in bližnje okolice gledat hodilo, ga ni nihče spoznal. Vsa njegova zunajnost kaže, da mora biti Italijan po narodnosti.

(„Soča“)

* (Duhovske spremembe v lavantinski škofiji.) Č. g. Fr. Walter je postal župnik pri sv. Vidu poleg Slov. Gradea in č. g. Fr. Smerečnik provizor pri sv. Martinu poleg Slov. Gradea. — Umrla sta: č. g. Jož. Divjak (star.) bivši župnik pri sv. Benediktu v slov. goricah, sedaj v pokoju 26. jan. in prečast. g. Fr. Ser.

Novak, kn. škof. konzist. svetovalec, nadžupnik in dosluženi dekan pri sv. Martinu poleg slov. Gradea 1. februarja. R. I. P. — Nadžupnija sv. Martina pri slov. Gradeu je do 19. marca t. l. razpisana. (Gosp.)

Listnica uredništva. Na izrečeno žejo našega do zdaj navadnega dopisnika iz Ljubljane povemo, da on sam izraza „blaustrumpf-poesie“ ni rabil, (dasi njegova v predhodečih treh vrstah izrečena sodba menda isto pove kar prideti izraz), temveč je prenenet iz kritike drugega dopisnika, čijega dopisa nismo mogli tiskati zarad po-manjkanja prostora. To izjavljamo njemu osobno za ljubo, ker poezija je itak v javnosti, in vsacemu na razsodbo. — G. Tanšeku „Noviškemu“ dopisniku: Kaj imata z g. R., to „Slov. Naroda“ čisto nič ne briga in poravnajta sama; čemu list vmes vlcete? Kako se pa zastarela poročila „skrčeno v natis dajejo“, pravice to določevati si pa samo urednik (kar g. R. ni) pridržuje pred g. Tanšekom in pred „Novicami“, ktere na staru leta že s takim tračem polemizujejo.

Raimund Raža, Stadtquai Nr. 3 v Gradcu

priporoča svojo najboljše sortirano zalogu
domačega in tujezemskega modnega suknja
in blaga iz ovčje volne,
kakor tudi največi sprebir storjenih
oblek za gospode, dečke in otroke,

kakor je iz spodaj stojecega kazala cen razvidno:
Crm in barvan palmerston, kastor &
Elastik, vavel po gld. 2.80, 3.60, 5.20,
6.60, 8.
Siv, moder, trijav, trap boj & biber po
gld. 3.50, 4.5.50, 7.8.9.
Črno suknjo, brasili & tifet po gld. 2.250,
3.350, 4.450, 5.550.
Črm in barvan peruvijen po gld. 2.50, 3.
3.50, 4.450, 5.550.
Črm in siv toksin po gld. 2.60, 3.3.50, 4.
4.50, 5.
Najnovejše v modnem blagu za cele o-
če se poslje mera, je za opsnike in suknje dosti obseg okoli prs in za blače dolges
koraka.

	Na žejjo se posljejo izdelati:
Čaketi od	12 " " 30
Sako od	5 " " 24
Crne oblike	24 " " 45
blače	5 " " 12
Šest črti široka, fina raševna v vseh barvah od gld. 2.50 do gld. 3.	5 " " 5
Šir črti široka, fina, volnena raševna od gld. 1.60 do gld. 2.50.	6 " " 18
Šir črti široka raševna od 50 kr. do gld. 1.	2 " " 6
Blago za talarje na 3 nitii, krep, rips in lastini od 60 kr. do gld. 3.50.	5 " " 5

	Na žejjo se posljejo izdelati:
Zaketi od	12 " " 30
Sako od	5 " " 24
Črni beli opsniki	3.50 " " 45
Razi, blače od	6 " " 18
opsniki od	2 " " 6
Talarji po predpisu najboljše izdelani od	15 do gld. 35
za duhovne od	16 " " 30
Zimske suknje od	12 " " 50
Gorne suknje od	10 " " 24
Plačei in ragačni od	10 " " 45
Meksikaški plačei s kapuco od	15 " " 22
Popona guha iz ra- gevne od	10 " " 20
Mestni kožaki od	40 " " 100
Frakci od	15 " " 25
Suknje za salon in hod	12 " " 25

Lovske suknje in prave kmečke in najboljše stajerske raševne, tirolskega suknja in
duba od gld. 6 do gld. 22.

Zunanja naravnica se hitro za povzetje storijo, za rečno in najcenejšo postrežbo so
garantira, nevišene reči se radovojno zamenijo.
(68—29)

Od petnajstega julija na novo odprtta

národna tiskarnica

F. Skaze in drugov

v Mariboru v koroški ulici, Pöschl-novi hiši štev. 229

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je zdaj popolnoma z najnovejšimi pismeni in olepšavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi- in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni zvršiti.

Tiskarnica se priporoča v tisk vzeti posebno: časopise v vseh velikostih, letopise, letna sporočila, literarna dela, koledarje, brošure, računske poročila, zapiske blaga, zapisnike cene, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismen papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, parte-liste, — dalje vse sorte formulare in tabele za e. k. urade, advokate, notarje, železnocestne in cestno-vozne liste, oznanila za na ogle, v mali in največi obliki, kakor vse tu ne nastete v strok tiskanja, litografije in avtografije spadajoče stvari.

Konečno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na svojo

zalogo tiskanih formularov

in priporoča :

Velike dnevne zpisne knjige, 3kratne ekspenzare, 2kratne ekspenzare, oglavljeni in vložni pole, interimske liste, slovensko in nemško, **pooblastila**, v celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, in druge formulare.

Špecerijski pomočnik (Commis)

tudi pri pošti izurjen (Postexpeditor) želi premeniti svojo sedanje službo do 25. marca t. l. Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: L. S. v Novo ves pri Rakeku. (31—1)

**Prof. Dr. Lappière-a
Vbrizgovalno zdravilo**

ozdravi*) v 3 dneh vsak tok iz seavnika, kakor tudi **belli tok** pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljeni 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobri po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18, Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih. (59—19)

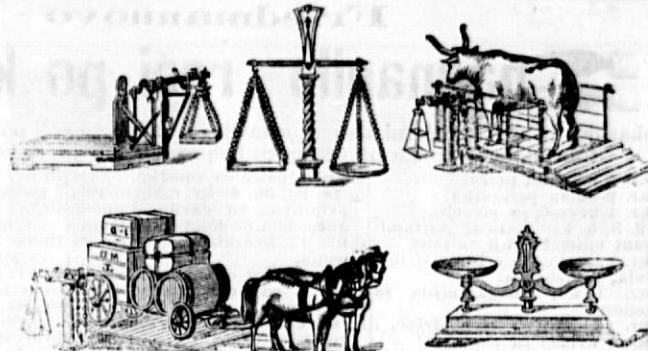
Kovane uradno preiskavane decimalne vase četirioglate oblike:										
Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.			
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55				
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.				

Balancirne vase:						
Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18.
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	90.
Cena, gld.:	20	22	25	27.50	30.	

Vase za živino z železnim obročjem in utegi (geviti):						
Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50 cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350.

Mostne vase:						
Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500	
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.	
Cena, gld.:	600	650	750	900.		

L. Buganiy & Comp., fabrikanti vag in utegov. **Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.**

Dalje vse sorte druge vase in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—63)

Vse predmete, ki se naznajajo po raznih časnikih, naj spadajo v eno ali drugo struko, poskrbi **N. Glattau-a Bazar za 10 % ceneje, kakor jih dotične firme naznajajo. — Popolni cenik o več nego 15.000 predmetih zastonj in franko.**

Po naslednjih čudovito nizkih cenah **N. Glattau-a prvi pariški bazar**

za Avstrijo na Dunaji,

Stadt, verlängerte Kärtnerstrasse, Nr. 51, v Todesco-vi palači.

Darila za gospode, gospe in otroke:

Blago iz dunajskega usnja, znano kot najbolji fabrikat na svetu.

Ročne torbice za ženske z jeklenim obročem, ena prav velika gld. 1.20, 1.50; iz najfinjega šagrn-usuja s pozlačeno klinčavnico in okvirom, ena po gld. 1.80, 2.50; velike gld. 3, 3.40; prav velike gld. 3.80, 4; s predtorbico za 1 gld. več.

Praktični portemonnais, za gospe, gospode in otroke, s pozlačenimi zapornicami ali gumi-trakom po kraje. 35, 50, 85; fini gld. 1, 1.30, 1.70; prav fini gld. 1, 2.50, 3, 3.50.

Praktični tokci za smodke po kraje. 40, 60, 80; fini gld. 1, 1.20, 1.50; najfinje gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Pisma in denarnose s praktičnimi predeli po kraje. 60, 80, gld. 1.; fine gld. 1.30, 1.50, 1.80; najfinje gld. 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4.

Znamne knjižice (notiz) kraje. 10, 15, 20, 25, 30; najfinje v usnji, vezane kraje. 40, 50, 60, 80 gld. 1.

Potne sklenice iz najmočnejšega usnja, s zaporno klinčavnico po gld. 2.10, 2.40, 2.70, 3.10, 3.70, 4, 4.30, 4.80. Cene računljene po velikosti.

Waterproof-popotni kovčegi, praktično upravljeni in razdeljeni po gld. 2.40, 2.80, 3.50, 4; prav veliki po gld. 4.50, 5, 5.50, 6.

Potne sklenice s kupico in usnjem prevlečene po gld. 1.20, 1.50, 1.80, 2.10, 2.40.

Krasni albumi

na izbiranje in v čudovit, mnogovrstnosti, eden za 25 podob kr. 35, 60, 80, gld. 1; najfinje okinčan gld. 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; za 50 podob kr. 65, 90, gld. 1.20, 1.50; najfinje okinčan s podobami itd. gld. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4; album za 100 podob gld. 3, 3.50, 4, 5 do gld. 12; za 200 podob gld. 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7 do gld. 18, slednji v najnovejši krasotni obliki.

Albumi z muziko, igrajo, ko se odpro, dva lepa napeva, kako pripravni za darila in kinč salona. V obliki pol osmerke, najelégantnejše vezani gld. 8.50; še finejši gld. 11, najfinje gld. 14, 16, 18. V obliki 1/4 osmerke, ravo tako upravljeni gld. 11, 12, 14, 16, 18, krasotvorji v obliku četvorka gld. 14, 16, 18, 20, 24.

Pisne mape, vsaka s zaporam, kako praktične gld. 1, 1.20, 1.50, 2; s popolnim pisilnim orodjem gld. 2, 2.20, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50,

Nesesérji najokusnejše izdelani z vsemi šivaljnimi potrebsčinami po kraje. 45, 60, 80, gld. 1; veliki gld. 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5; krasotvorji za darila gld. 6, 7, 8, 10, 12, 14.

Čestiti prebivalci po deželi, ki bi iz Dunaja **kar koli** radi imeli, lahko vse brez izjemka dobé iz **N. Glattau-a pariškega bazara**. Tudi najmanjše naročilo se strogo, solidno in vestno izvrši.

Pahlje za plese in šetanje

v naječi zberki. Ena priprosta, lepa, kraje 30, 40, 50, 60; s prav lepo slikarijo kr. 40, 60, 80, gld. 1, 1.20, 1.40; najkrasnejše opravljena gld. 1.80, 2, 2.50, 2.80, 3.20, 4.80, 5; Bouquet evetič s znotraj skrito pahljo, ktera po volji izgine, po kr. 80 gld. 1, 1.50; najfinje po gld. 2.50, 3, 3.50.

Najbolji glavniki iz trdega kavčuka, 1 cesalni glavniki kraje. 15, 20, 25, 30, 35; 1 gost glavnik kr. 20, 25, 30; 1 glavnik z ročajem kr. 25, 30, 35; 1 vtekljivi glavniki kr. 30, 40, 50; 1 žepni glavniki kr. 10, 15, 20; 1 obvoden glavniki za otroke kr. 10, 20, 25, 30; 1 žepni glavniki s zrealom in krtajo kr. 25, 30, 40, 50.

Najboljše, po novem načinu napravljene krtače, kakoršne se le tu dobe, 1 krtača za glavo kr. 30, 40, 50; fine kr. 65, 85, gld. 1; najfinje gld. 1.50; 1 krtača za obleko kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.20; najfinje gld. 1.50, 1.80, 2; 1 prav fina krtača za zobe kr. 15, 20, 25, 30, 35, 40; 1 krtača za nohte kr. 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80.

Toaletno milo samo posebno fino, 12 kosov, velikega Glycerinovega mila gld. 1.15; 12 velikih kosov mila iz grenkih mandelov kr. 85, gld. 1.10; dvanajstorka evetičnega mila z raznimi vonjavami gld. 1.90, 2.50; dvanajstorka mila v podobi raznovrstnega sadja kr. 95. Siecer vse druge baže.

Pisna garnitura obsezoča 100 najfinje listov papirja s povoljnimi črkami in imeni, 100 najfinje zavitkov in 100 pečatnih znakov. Vse to vklj. za gld. 1; še nimej gld. 1.35; najfinje z barvanimi zavitki gld. 1.70.

1000 pečatnih iznamk, poslačeno tiskanih na nov patentiran način gumiranih, s povoljno firmo, grbom itd., velja le gld. 1.60, 500, gld. 1.25.

Najpotrbnejši na potovanji je dober Lefacheux-revolver, s katerim se v 6 sekundah zanesijo 6krat vstrelji, brez da bi se petelin napelj; razen te hitrosti to orožje tudi daleč nese, na 7 milimetrov gld. 13.50; 100 patron gld. 3.50; na 9 milimetrov gld. 17, patron gld. 4, na 12 milimetrov gld. 19, patron gld. 4.50.

Pestni revolverji 5" dolgi po gld. 8.50, patron gld. 3.50.

Resna beseda kadilem! Neredko se pripreti ka po slabem papirju za cigarete ostane v ustih slab okus, škodljiv zdravju. Temu se je prišlo v okom, ker se zamore kaditi turški tabak brez papirja prav prijetno.

1 steklena cev, v ktero se nabaše tabak, ktera nadomesti papir in prihrani vso mujo veljale kr. 25.

Kolosalna razprodaja

od več na kant prišlih fabrik za marele in solnčnike.

Dežniki (marele). Velika lepa marela gld. 1.50, 1.90; Alpaka-dežnik gold. 2.80, 3.50; Dežnik iz ponarejene svile (Zanella) gld. 3.20, 3.60, 4; iz težke lionske svile po gld. 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50.

Solnčniki. Pomladni solnčnik iz lionske svile gld. 1.90, 2.20; s svilno podlogo gld. 2.80, 3; iz navadnega blaga kr. 60, 80; velik solnčnik iz tkanine kr. 80, gld. 1, 1.20; iz težke svile gld. 2.40, 2.80; s svilno podlogo gld. 3.20, 3.80, 4, 4.50; solnčniki gld. 1.80, 2.50, 3.

Tovarniška zalog najboljših preramnic, za ktere se dajo poroštvo. Dvoje iz angleških koncev kr. 45, 60, 80; svilnatih kr. 85, 95 gld. 1.10, 1.60.

Imenitni peresniki in noži iz bessemerejekla, znani kot najboljši na svetu, po kr. 20, 30, 40, 60, 80, gld. 1, 1.20, 1.50.

Imenitne žlice iz bessemerejekla, dobrino pocinjene, kakor srebrne nikdar barve ne spremene. Dvanajstorka jedilnih žlic kr. 85, finejši gold. 1.20; dvanajstorka žlice za kavo kr. 45.

Kinežko srebro s srebrnimi ploščami, boljši kot navadno kinežko srebro, ker se predmeti iz kinežkega srebra prevlečajo z močnosrebrno ploščo, se prodajajo le v podpisanim bazarji. Poroštvo za kinežko s srebro srebrnimi ploščami se daje na 10 let. 12 žlic le gld. 16.50, žlice za kavo gld. 9.20; dvanajstorka nožev in vilje gld. 26.50, 28; žlica za sočivoje gld. 3.90,

Friedmannovo

naznanilo reči po krajcarji

dokazuje, da se vsaki konkurenčiji ustavlja; čeravno so reči po nezaslišano nizki ceni naznanjene, vendar po vrednosti bolj zadovoljujejo, kakor se pričakuje.

1 kr. 5 jeklenih peres.
1 kr. 2 dobra peresnika.
1 kr. 1 zvezel za pisanje.
1, 2, 3, 5 kr. različni partfumi rani umetni ognji na izbo.
2 kr. ena žlica za kavo iz metalu, posrebrna.
2 kr. 1 kos finega mija za toloito.
3 kr. 1 praktičen ključedržec.
3 kr. 1 krtica za mazanje.
3 kr. 2 knjižice finega papirja za Havanacigare.
3 kr. en patentiran gumbnik za čevlje in rokavice.
3 kr. 1 kos gumija za brisanje.
3 kr. ena mašina za vdejanje.
3 kr. ena fina knjižica za notice.
3 kr. 1 kos finega pečatnega voska z vonjavjo.
3 kr. 1 skudelica iz pleha.
3 kr. 1 fino kresalo napolnjeno z žveplenkami.
3 kr. 1 steklenica dunajske napredovalne tinte.
4 kr. 1 eleganten okvir za fotografije.
4 kr. 1 predalnik za barve z 12 barvami s copičem.
4 kr. en präzligalnice.
4 kr. en posreben naprstek.
5 kr. eno žepno zrcalo.
5 kr. ena ustna harmonika.
5 kr. ene klešče za sladkor.
5 kr. 1 par podvezkov.
5 kr. ena žlica iz metala, posrebrena.
5 kr. eno žepno kresalo.
5 kr. en manivec.
5 kr. ena čedna verižica za uro.
5 kr. ena maničeta za svetilnik iz stekla.
5 kr. ena srebrna krogla, najboljše značilo za metal.
5 kr. različne igrače.
5 kr. različne družbine igre.
5 kr. čedna knjižica z podobami z textom.
5 kr. 1 fina broša.
5 kr. en čeden prstan.
5 kr. en praktičen kazalec datumata.
5 kr. ena skudelica za kavo.
5 kr. ena fina maničeta za tuč.
5 kr. 1 kos glicerinskega ali rastlinskega mija.
5 kr. 1 kos fine vočene pomade.
5 kr. en obročen glavnik iz kavčka.
5 kr. Najboljša rastlinska pasta za zobe.
5 kr. ena hranilica iz pleha.
5 kr. 1 par hlačnih varovalcev.
5 kr. lepe plehaste trompete.
5 kr. ena piščalka za lov ali za signale.
5 kr. ena smodkarnica, nova in praktična.
5 kr. en karton s 3 kosimi finega pečatnega voska.
5 kr. 12 svinčnikov.
5 kr. en zamaček.
5 kr. narlepke fotografije.

5 kr. ščipalec za smodke.
5, 10, 20, 30, 40 kr. različne reči pripravne za darila gospodom, dečkom in dekleam.
6 kr. 12 kodralcev iz dobrega usnja.
8 kr. otroška ura z verižico.
10 kr. 1 par evirnatih rokovic za otroke.
10 kr. ena fina svilna petlja za gospode.
10 kr. ena fina knjižica za notice s praktiko.
10 kr. 1 škatla z 12 lepimi barvami.
10 kr. en smodkedržec iz prave morske pene.
10 kr. fina garnitura, broša in uhani.
10 kr. ena steklenica prefinata parfumiranega olja za lase.
10 kr. ena verižica za škarje.
10 kr. en glavnik iz bivolovega rogu.
10 kr. dobra ključavnica za škrinje.
10 kr. en merilnik, dunajska in francoska mera.
10 kr. 1 čeden pahljavec.
10 kr. 1 par skudelic za kavo iz porcelana.
10 kr. en porcelanast krožnik za pomizje.
10 kr. ena praktična smodkarnica.
10 kr. 100 finih šivahn, sortiranih.
10 kr. ena dobra denarnica.
10 kr. 1 par otroških nogovic.
10 kr. pipa za tobak z cevijo.
10 kr. pipa za smodke iz morske pene.
10 kr. en trosivec za sladkor.
10 kr. eno obesljivo kresalo.
10 kr. en pas iz lakiranega usnja.
10 kr. en fin medaljon iz pozlačenega bronca.
10 kr. en čeden řepeč za uro iz žameta.
10 kr. ena krtica za blato.
10 kr. fina garnitura gumb za maničete, predstajenike in ovratnike.
10 kr. en praktičen odmašivec.
10 kr. en centimeter.
10 kr. en tabakira.
10 kr. en dobre jeklene škarje.
10 kr. niz pravih koral.
10 kr. steklenica najboljše vode za snanje maledžev.
10 kr. lepa oblečena puza.
10 kr. krtica za zobe.
10 kr. fin. glavnik za česarje.
10 kr. 1 par modernih uhanoval.
10 kr. en lonček pomade za krepanje lasov.
10 kr. pletenica za štrikanje.
10 kr. 100 dobrih zorbotev.
10 kr. izpravice za obliko.
10 kr. moderna urna verižica.
10 kr. album z 12 obrazci iz Dunaja.
10 kr. nožič z 2 klinjama.
10 kr. 10 lepe palice za na sprehode.

(44—6)

Zastonj in franko dobi vsakdo en ilustriran katalog, v katerem je tisučno vrstno blago zapisano.

A. Friedmann, Wien, Praterstrasse Nr. 26.

Naznanilo.

V Ljutomeru je mesto živino zdravnika s katerim je 240 gld. letne plače iz okrajne blagajnice skopčano, izprazneno.

Prošniki za to mesto imajo najdolže do konca februarja t. l. svoje prošnje pri podpisanim okrajnim odboru vložiti.

Znanje slovenskega jezika daje pri drugih enakih sposobnostih prednost.

Okraini odbor v Ljutomeru, dne 24. februarja 1872.

(29—3)

Kukovec, načelnik.

Klic iz Dunaja! Slovenci! Bratje!

Pod varstvom grofa Hohenwarta se je lani **veliko slovansko podvzetje** na Dunaji utemeljilo. Slovan ni več prisiljen, kupovati potrebno blago pri kakem nemškatarskem judovskem kupecu, kateri ga ne samo goljušava, temveč ga še zarad njegove narodnosti zasmehuje. To se je sedaj nehalo in vsakdo se lahko na nas obrne in za malo denarja najboljše, najsolidnejše blago dobi.

Razpošljljamo vsak dan za povzetek:

po gld. 1.54 salonske ure z realno garancijo vred, večja vrsta po 1.80, ure ki bijejo, po 2.95, 3.25; največja vrsta 5.50.
po 48 kr. lepo sliko Marije ali Jezusa v elegantnem pozlačenem okviru; manjše slike po 32 kr.
po 23 kr. termometer z vlagališčem vred; mali termometri z klobukom po 20 kr.
po 1.30 in 1.80 najlepša urna verižica iz količnega zlata, dolge verižice 1.80—2.60—3; najlepša 4—4.50.
po 68 kr. 6 velikih kosov finega, pravega glierinskega mija; 1 funt 16 kosov najboljšega mandeljnovega mija 37 kr.
po 54 kr. 50 kosov najfinjšega papirja za pisma z zavitki vred; isto barveno 64 kr.
po 15, 24, ali 32 kr. kako dober nožek; najfinje sorte 64, 78, 96 kr.
po 90 kr. ali 1.15 kako lep dalekogled;
po 43 kr. greblije za obliko z rognini in petimi zobmi; velika eleganta sorte 68, 95 kr.
po 10, 20 ali 30 kr. najboljši glavniki za česanie in prah iz kavčka.
po 2.10 ali 3 gl. čarowna kasetta z mnogimi aparatimi za glumnarstvo, k tem nauk v rabi.

Naznanilo! 1 steklenica e. kr. priv. slovne zobne paste, samo in edino pri nas dobi.

po 28, 46, 53 ali 84 kr. prodajamo najlepše pahljavece za gospo; najfinjši veljajo samo gld. 1.20, 1.48, 1.90, 2, 2.80.
po 32 kr. fotografičen album, lep po 60, 80 kr., 1.12, 1.34, jako lep po 1.74, 2.06, 2.93 z mizko 8.35—9.
po 38 kraje, politura za hišno opravo, po kateri stara osteljena oprava v nekolikih urah iako lice dobi, ko nova. Velika steklenica 52 kr.
po 1.70 dvanajst jednih priprav. Najboljša vrsta po 2.95, 3.80 kr.
po 83 kr. in 1.15 dvanajst žlic za jed, kakor zajemavnice 58 kr., zajemavnice za mleko 41 kr., 1 kuhinjski nož 35 kr.
po 74 kr. ali 1.20 lepe vratre verižice za gospo s krizem. Majlepša sorta 2.05 kr.
po 4.80 čudovito lepa slika v oljnatih barvah s širokim zlatim okvirom 28" široka, 33" dolga, kazajoča deželo.
po 80 kr. edino risavino orodje, veliko po 1.48 kr. po 1.30 ali 1.55 velik zlati prstan s pečatom z garancijo; najlepši prstai 2.50, 3.
po 50, 80 kr. ali 1.15 varna ključavnica.
po 29 kr. 1 steklenica kleja, s katerim se lahko vsak predmet za vedno zveže.

po 4, 5, 8, 10 ali 15 kr. najlepši umetni ogenj, ki se lahko v vsaki soli seže. Oti je brez duha in nevernost. Večji tako lepi veljajo 25, 30, 35, 40, 50. Cele kasete z vsemi sortami napomnjena, velika 154, večja 2.95, največja z vsemi mogocimi po 4.48, zraven tega nauk.
po 19 kr. 100 dobrih jeklenih peres, najfinjši sorte karton s 114 peresi 38, 50, 65.
po 40 kr. ali 60 loterijska igra.
po 20, 32, 51 ali 65 imamo najlepše garniture, brašne in uhane v zalogi; najfinjši sorte 1.12, 1.43.
po 83, 1.20, 1.60, 1.80, 2.50 in 3.40 ena magična laterna, s ktero lahko vsak duhov pokaze.
za 1.80 ali 2 gld. 1 omajvnica (lavoir) iz posrebrnega metala, ki se tudi v 20 letih ne premeni.
za 1.40, 1.90 ali 2.93 iz angleškega blaga narejen, kako dober dežnik, najfinjši sorte 3.50, 4.
za 50, 82, 98 ali 1.20 prodajamo kako elegantne kasete s pripravo za živanje: najlepšanjne veljajo 1.54, 1.90 in 2.75 kr.
po 15 kr. en par finih nogovic; najfinjše sorte 22, 27, 35 kr.

po 9 kr. ena škatljica, v kateri je 5 kosov najfinjšega pečatnega voska.
po 25 kr. pravo olejovo olje, s katerim se lahko vsi lasjet temno pobarvajo; velika steklenica 45 kr.

Najnovejše!

1 karton, v katerem je cel alfabet z vsemi številkami in drobezi, vrezan v metal; s tem se vsakovrstni napisi in števila na papir, les, plet itd., krasno lahko vtisnejo. Za poslovne, učence in privatne osebe je ta pismenska garnitura ne samo interesantna, temveč tako koristna. Cena 1 gld., isto z velikimi pismenkami gld. 2.10. 1 karton s tablami, s katerimi si vsak deček vojake in figure lahko napravi, 80 kr.

Za zaznamovanje perila

se oni obrazci kako priporočajo.

Slovanski narodni bazar in razpošljavni posel

na Dunaju, Mariahilferstrasse, Nr. 21 A.

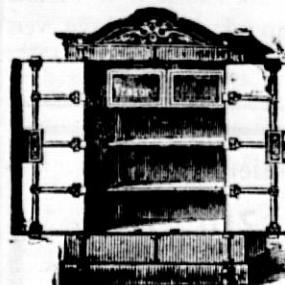
Slovanski bratje! prideite osebno ali pišite, kadar gori omenjenih reči potrebujete. Razpošljamo vse za povzetek. Trgovcem dajemo kljubu tako nizkim cenam še odpustek.

(21—4)

Z visokim spoštovanjem

Čech & Kment.

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinja nadarjena.

Prva štajarska e. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vloma varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, iniz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradci,

tovarna: Beethovenstrasse 21.

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejne dovršene izdelke, za ktere je porok, po kako znižani ceni.

Proti primeremu vplačili na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,
zelezničar, Griesgasse Nr. 10, v Gradci.

(42)

Medic. & chirurg.

Dr. Jos. Vošnjak,

magister porodoslovja, praktičen zdravnik

v

Ljubljani,

na sv. Jakobskem trgu v Virantovi hiši I. nadstropji, ozdravlja vse zunanje in notranje bolezni.

Za bolnike iz dežele je gotovo doma vsak dan od 11—12 dopoldne in od 3—4 podolne. Ozdravlja tudi pismeno.

(26—5)

Jaz Viljelmina Rix

tukaj javno izrekam, da sem kot udova ranjek, dra. A. Rix, že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene original-paste **Pompadour**, ker le jaz poznam skrivnost pripravljanja. S tem torej naznanjam, da se odsehmal omenjena pasta Pompadour ne popačena dobiva le v mojem stanovanji na Dunaji, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1 Stiege Thür 62; s varim, naj se nikjer drugje ne kupuje, ker zdaj nimam ni depota ni filiale in

Prava
Pasta
Pompadour.

Ko bi ne imela zaželenega vspeta, bode se denar brez ovir nazaj poslat.

Pošilja se po povzemi (Nachnahme).

Zahvalna pisma se ne razglašajo.

sem vse depote razpustila zarad ponarejavanja. Moja prava pasta Pompadour, tudi čarobna pasta imenovana, nikdar ne ostane brez vspeta, ki je vzvišen nad vsako pričakovanje edino garantovano sredstvo za hitro in nezmotljivo odpravljanje vseh mozoljev na obrazih, sajvevem, peg, šinj in ogorec. Garancija je tako gotova, da se denar retour pošije, ko bi vspeti izostali. Piskere te izvrstne paste s podukom 1 gld. 50 kr. a. v. (19—18)

kterata v petih minutah najbolj črne zobe blišče bele stor, velja gld. 1.48 in se